

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/17/2014
Identifikačné číslo spisu:	5013200761
Dátum vydania rozhodnutia:	15.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5013200761.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci žalobkyne: M. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/8-003 zo dňa 06.05.2013, konajúc o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/96/2013-34 zo dňa 07.01.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/96/2013-34 zo dňa 7. januára 2014 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/8-003 zo dňa 6. mája 2013 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 13,35 € z titulu iných trov do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom zamietol podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/8-003 zo dňa 06.05.2013, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) č. LM1/OPVHMN/SOC/2013/11586-37 zo dňa 12.04.2013 v spojení s opravou zo dňa 25.04.2013. Prvostupňový správny orgán uvedeným rozhodnutím rozhodol, že podľa § 26 ods. 2 zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi žalobkyni znížil dávku v hmotnej núdzi a príspevky k nej na sumu 169,78 € mesačne od 01.03.2013.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že zo zákonnej právnej úpravy poskytovania dávok v hmotnej núdzi a príspevkov k týmto dávkam jednoznačne vyplýva model vyplácania týchto dávok, ak vyplácanie dávok je v kolízii s dosiahnutým príjmom žiadateľa o dávku a príspevky alebo spolu posudzovaných osôb. V prípade, ak žiadateľ o dávku a príspevky má v konkrétnom mesiaci príjem, dávka a príspevky (okrem jednorazovej dávky), sa určí ako rozdiel medzi sumou nárokov podľa jednotlivých ustanovení zákona o

pomoci v hmotnej núdzi, t.j. medzi sumou dávky a jednotlivých príspevkov, na ktoré by mal inak nárok, a jeho príjmom. Ak teda bolo preukázané, že v marci 2013 mala spolu posudzovaná osoba Ing. W. Q. príjem v čistom vo výške 98 €, bolo zákonné (a aj povinnosťou prvostupňového správneho orgánu), aby od sumy dávky a jednotlivých príspevkov odrátal sumu tohto príjmu. Keďže zo sumy 267,78 €, ktorá predstavuje sumu všetkých nárokov žalobkyne a jej manžela podľa Zákona o pomoci v hmotnej núdzi odrátal výšku čistého príjmu spolu posudzovanej osoby (98 €) a stanovil výšku dávky a príspevkov na sumu 169,78 €, konal zákonne. Na tom nič nemení skutočnosť, že podľa tvrdenia žalobkyne mala táto, ako i jej manžel ďalšie vedľajšie výdavky spojené s týmto príjmom, napr. výdavky na cestovné do Bratislavy a späť, ako aj výdavky na stravu. Od nároku na jednotlivé príspevky a dávku bol odrátaný čistý príjem v zmysle daňovom, ako to vyplýva i z potvrdenia Slovenskej produkčnej, a. s., z ktorého jednoznačne vyplýva, že suma 98 € je čistou mzdou. Zákon neumožňuje prihliadať na ďalšie vedľajšie výdavky žiadateľa, resp. spolu posudzovanej osoby, napr. na stravu, cestovné atď. V tejto súvislosti súd tiež poukazuje na to, že výdavky na stravu by vznikli žalobkyni a jej manželovi, aj pokiaľ by tento príjem nedosiahli.

Proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom uviedla, že nesúhlasí s rozsudkom krajského súdu, nakoľko suma 98 €, ktorá bola manželovi vyplatená, nepredstavovala čistý príjem. Od toho príjmu je potrebné odrátať výdavky na cestovné a stravné, pričom skutočný príjem sa tak zredukoval na 10 €. Je preto nezmyselné, aby správny orgán odrátal sumu vo výške 98 € z dávky v hmotnej núdzi. Ďalej uviedla, že považuje uvedené konanie úradu i súdu za porušenie ľudských práv. Uvedená suma predstavuje skoro polovicu sumy, z ktorej musia vyžiť. Žiada preto odvolací súd o zrušenie rozsudku krajského súdu a nariadenie prvostupňovému správne mu orgánu, aby im vrátil odňatú sumu. Taktiež žiada aj o náhradu trov konania.

Žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že sa plne stotožňuje s právnym názorom krajského súdu. Je toho názoru, že krajský súd sa dostatočne a náležite s právnym odôvodnením rozsudku vysporiadal s dôvodmi žaloby a odôvodnil, prečo žalobu žalobkyne zamietol. Z odvolania nie je zrejmé, akými novými dôkazmi chce žalobkyňa v rámci odvolania vyvrátiť dôkazy súdu, na základe ktorých bola jej žaloba zamietnutá. Vzhľadom na uvedené navrhuje odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p.. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne je potrebné priznať úspech. Rozhodol jednomyselne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 15.04.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 1 zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v dobe rozhodovania prvostupňového správneho orgánu (ďalej len „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“), tento zákon upravuje právne vzťahy pri posudzovaní hmotnej núdze občana a

poskytovaní dávky v hmotnej núdzi (ďalej len „dávka“) a príspevkov k dávke (ďalej len „príspevok“), ktorých cieľom je spolu s jeho príjmami zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť v hmotnej núdzi s prispáním aktívnej účasti občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú.

Podľa § 2 zákona o pomoci v hmotnej núdzi, hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi, za vlastné pričinenie zabezpečenia príjmu alebo zvýšenia príjmu na účely posudzovania hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi sa považuje najmä vlastná práca, užívanie vlastného majetku podľa § 8 a uplatnenie zákonných nárokov podľa § 9 ods. 2.

Podľa § 5 ods. 4 písm. j) zákona o pomoci v hmotnej núdzi, za príjem sa pri posudzovaní hmotnej núdze, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi na účely tohto zákona nepovažuje príjem z príležitostných činností, náhodné a jednorazové príjmy do výšky dvojnásobku životného minima získané za 12 mesiacov.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania odvolací súd skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/8-003 zo dňa 06.05.2013, ktorým bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš (ďalej len „prvostupňový správny orgán“) č. LM1/OPVHMN/SOC/2013/11586-37 zo dňa 12.04.2013 v spojení s opravou zo dňa 25.04.2013. V danej veci odvolací súd posudzoval najmä otázku, či jednorazový príjem vo výške 98 € dosiahnutý za účinkovanie v televíznej relácii súkromnoprávnej televízie je možné považovať za príjem na účely posudzovania hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi.

Z administratívneho spisu má odvolací súd za preukázané, že v mesiaci marec 2013 bola manželovi žalobkyne Ing. W. Q. vyplatená suma 98 €. Uvedené vyplýva z potvrdenia o mzde - odmene za zárobkovú činnosť od Slovenskej produkčnej, a. s., Bratislava, zo dňa 22.03.2013, podľa ktorého na základe Zmluvy o podaní a použití umeleckých výkonov mal W. Q. hrubú mzdu 100 € a čistú mzdu 98 €, ktorá mu bola vyplatená v marci 2013. Spolu posudzovanou osobou ohľadne hmotnej núdze žalobkyne je jej manžel Ing. W. Q., ktorý s ňou žije v spoločnej domácnosti.

V posudzovanej veci zastáva najvyšší súd ten názor, že aj napriek jednorazovému príjmu, ktorý bol navrhovateľovi vyplatený na základe účinkovania v televíznej relácii súkromnoprávnej televízie, nemožno takýto príjem považovať za príjem na účely posudzovania hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Tento názor vychádza priamo z citovaného ustanovenia § 5 ods. 4 písm. j) zákona o pomoci v hmotnej núdzi podľa ktorého sa za príjem pri posudzovaní hmotnej núdze, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi na účely tohto zákona nepovažuje príjem z príležitostných činností, náhodné a jednorazové príjmy do výšky dvojnásobku životného minima získané za 12 mesiacov. Zo spisu je pritom zrejmé, že išlo len o jediný príležitostný príjem za účinkovanie manžela žalobkyne v tejto relácii, pričom nejde o pravidelne opakujúce sa účinkovanie. Taktiež je jednoznačné, že uvedená suma nepredstavuje dvojnásobok výšky sumy životného minima získaného za posledných 12 mesiacov. Odvolaciemu súdu preto nie je vôbec jasné a zrozumiteľné, prečo prvostupňový správny orgán, žalovaný ako aj krajský súd opomenuli aplikovať uvedené ustanovenie na daný skutkový stav. Z uvedeného potom plynie jednoznačný záver, že rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňového správneho orgánu nie je v súlade so zákonom.

Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd rozhodol podľa § 250ja ods. 3 prvá veta O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/96/2013-34 zo dňa 07.01.2014 mení tak, že rozhodnutie žalovaného č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/8-003 zo dňa 06.05.2013 zrušuje a vec mu vracia na

ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť náhradu trov prvostupňového i odvolacieho súdneho konania žalobkyni v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku, ktorá pozostáva z hotových výdavkov účastníka, a to:

- poštovné - vo výške - 3,05 € (č. l. 14 - 0,65 €; č. l. 22a - 1,30 € a č. l. 40 - 1,10 €)
- cestovné - vo výške - 10,30 € (Bobrovec - Liptovský Mikuláš - 0,75 €; Liptovský Mikuláš - Žilina - 4,40 € a späť)

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.